

KZS-FCI

MOJ BERNI

Glasiło Slovenskega kluba za bernske planšarske pse

Izid klubskega glasila je vedno tudi priložnost za obveščanje članov o pomembnih, pa tudi manj pomembnih dogodkih in razmerah, ki jih ne omenjamo ravno vsak dan. Na klubske dejavnosti dnevna politika načeloma ne bi smela imeti velikega vpliva razen, ko gre za neposreden vpliv na življenjske razmere naših članov in naših psov. S tem v zvezi vas je zagotovo zbudila v uho no-

vica, da »bi Kinološka zveza pobirala davek na pse« (Slovenske novice, 15. oktober). V sedanjih razmerah, ki so milo rečeno kritične, je vsako dodatno finančno breme resnično razlog za vznemirjenje in odpor, zgoraj omenjena novica pa je poleg tega še povod za to, da se najprej vprašamo, čigave koristi zastopa Kinološka zveza Slovenije (KZS). Pred dnevi pa je prispel na elektronski naslov kluba obsežen sveženj prilog z dopisom članov upravnega odbora KZS, kjer osem podpisanih pojasnjuje tudi to vprašanje: »Predsednik Blaž Kavčič je 16. oktobra 2013 na novinarski konferenci KZS (konferenco je sklical brez vednosti upravnega odbora) povsem samovoljno, a v imenu Kinološke zveze Slovenije predlagal uvedbo davka na pse. Predlog je bil negativnih odzivov in hudih kritik na račun KZS, s čimer je zveza pri naših članih in v slovenski javnosti izgubila veliko ugleda. Člani upravnega odbora KZS se od predloga za uvedbo davka na pse odločno distanciramo in mu nasprotujemo. Od tega projekta se vsi člani UO popolnoma distanciramo in izjavljamo, da ga nikoli nismo podprli in predstavlja popolnoma osebni projekt predsednika. Prispevki o davku na pse so bili objavljeni na POP TV (24 ur), na Kanalu A (Svet na Kanalu A), v Slovenskih novicah, na internetnih straneh različnih medijev, objavljena pa so bila tudi nasprotovanja vodnikov psov. Večina članov UO KZS je tudi dala izjavo za javnost, da je to projekt predsednika KZS. S tem je predsednik KZS prekoračil svoje pristojnosti iz 17. člena 3. odstavka Statuta KZS.«

Predsednika KZS obremenjujejo za mnoge nepravilnosti kar v 14-ih točkah in svoje trditve utemeljujejo z 18-imi priloženimi dokumenti, zato ne čudi sklic izredne skupščine, v katere dnevem redu nadzorni in upravni odbor zahteva razrešitev predsednika KZS. V istem zgoraj omenjenem članku Slovenskih novic najdemo tudi idejo enega od sogovornikov, da bi bilo primerneje uvesti davek ob nakupu psa, ki »naj ga plačajo vzreditelji, ki od tega živijo in imajo neki zaslužek«...

Očitno se nam obeta vroča kinološka jesen v upanju, da se bodo razmere končno izboljšale tudi v korist naših štirinožcev, ost države pa naj se končno uperi v množične rejce »čistokrvnih« psov brez rodovnikov in tiste, ki živali zanemarljajo in puščajo neželene mladiče v škatlah pred tujim pragom...

Mojca Sajovic

Spoštovani člani naše bernske družine!

Z velikim veseljem vas tudi letos vabimo na tradicionalno miklavževanje. Bernsko leto bomo zaključili **v soboto, 7. decembra 2013 na Kmetiji Podpečan**, ki se nahaja na Galiciji pri Veliki Pi-rešici.

Ker prijazni gostitelji pod svojo streho vzamejo tudi (čiste in vzgojene) kužke, bomo bernijem po aperitivu namenili prvi del druženja, t.j. **prijeten sprehod ob Šmartinskem jezeru**, kjer se bomo na parkirišču* zbrali ob 13. uri. Nato se bomo skupaj odpeljali do turistične kmetije Podpečan, kjer nas čaka degustacija domačih sirov in odlično kosilo, po želji pa tudi ogled kmetije. Poskrbeli bomo za dobro voljo, in seveda za novoletna darilca, ki so že pripravljena in so letos še posebej pristrčno »bernska«!

Cena za miklavževanje je **13 EUR na osebo**, vaše prijave pa pričakujemo **do ponedeljka, 2. decembra 2013** na e-naslov: bernski.klub@gmail.com, na tel. št. 041 63 16 16 (Mojca) oziroma 041 365 748 (Nina).

Rezervirajte si prvo decembrsko soboto za naše zadnje letošnje druženje!

Za UO SKPBB

Mojca Sajovic, predsednica

*** Navodila za pot do parkirišča ob Šmartinskem jezeru (smer Lokrovec – Dobrova – Loče):** Na izvozu Celje center izstopite iz AC. Ko pridete do prvega semaforiziranega križišča zavijete levo v smeri Laško, Rimske Toplice. Skozi dva semaforja (pri trgovskem in skladiščnem centru Merkur) se peljete naravnost, na tretjem (prvo križišče po Petrolovi bencinski črpalki na desni) pa zavijete desno. Nato pot nadaljujete skozi dve krožišči (pri Mercator centru in dvorani Zlatorog) naravnost, na tretjem (pri visokih blokih, ko se spustite iz klanca) pa zavijete desno. Nato se 2 km peljete naravnost, po prednostni cesti. Ko se pripeljete iz gozdička bodite pozorni, saj prednostna cesta zavije levo navzdol, kjer ji sledite. Po tej cesti se peljete še 1 km, kjer boste na levi zagledali makadamsko parkirišče. Tam je naše zbirno mesto.

Od Ljubljane do cilja je 80 km (pribl. 55 min. vožnje), od Maribora 57 km (pribl. 40 min. vožnje).

V kolikor boste sprehod ob jezeru preskočili in prišli na miklavževanje brez psa, se nam lahko pridružite na Kmetiji Podpečan ob 14.30. (Galicija 51, smer Velenje / Velika Pirešica) ob 14.30, vendar morate to ob prijavi posebej navesti. Od AC (izvoz Arja vas do cilja je 3,5 km oziroma 5 minut vožnje).

Prireditve »Grosuplje v jeseni« tudi letos ni minila brez nas

Že tradicionalna prireditve v Grosupljem, kjer župan vsako leto ob začetku jeseni povabi na osrednjo ulico tudi vsa v občini delujoča društva, je letos potekala 21. septembra. Prelep sončen dan je obetal veliko obiskovalcev, pa tudi razstavljalci so letos dobesedno preplavili center mesta. Klubska stojnica je bila že v zgodnjem jutru prijazno opremljena in naši bernčki, vedno pripravljeni za sodelovanje, so tudi letos navdušili mimoidoče. Naša delovna ekipa se je ponovno izkazala: Adis in Blue Berry Bernieshine, Vita, Fellow, Wenaya, Eros in Funny Girl Bernieshine so se predstavili obiskovalcem vse bolj priljubljenega dogodka in naš nastop ne bi mogel uspeti bolje. Bogato založena stojnica in pestro dogajanje ob njej je privabilo množico obiskovalcev. Na mizici pred njo smo namreč postavili na ogled naše kosmatince in poprijeli za glavnike in krtače. V upanju, da smo informativne materiale predali v prave roke in da so kopice naših nasvetov dosegle prave ljudi, smo zaključili še en uspešen klubski dogodek.

Mojca Sajovic

Jesenski piknik

Za tokratni jesenski piknik se je na prvo soboto v oktobru klub podal v Prekmurje. Izbira lokacije je ljubiteljem narave in dobre hrane že sama po sebi obetala zanimivo doživetje. In z gotovostjo lahko rečem, da so bila pričakovanja povsem upravičena.

Dopoldne smo se najprej zbrali na Bukovniškem jezeru. V jesensko obarvani okolici te prebujajoče se lepote – kot so jezero poimenovali v okviru projekta čezmejnega avstrijsko-slovenskega sodelovanja za ohranitev biotske raznovrstnosti – smo udeleženci bernske odprave iskali energijske točke (skupaj jih je kar 26) in preizkušali zdravilno vodo iz izvira svetega Vida. Ko smo se navdali z energijo iz narave, so nam tisto iz lonca postregli na terasi tamkajšnje gozdarske kočice. Pravi prekmurski bograč je bil točno to, kar smo potrebovali, da nas ogreje v hladnem prekmurskem dnevu.

Da bi čim boljše izkoristili dan in kraje, kamor se večina nas ne odpravi ravno pogosto, smo na dnevni red na hitro uvrstili tudi obisk tropskega vrta Ocean Orchids v Dobrovniku. Kljub temu, da nismo bili napovedani, so nas zelo prijazno sprejeli in organizirali strokovno vodenje, na naše veliko presenečenje pa so vstop dovolili tudi psom. Naši kosmatinci so se vedli prav vljudno in na srečo se nobenemu ni zazdelo, da bi moral katero od tropskih rastlin zaznamovati s svojim »podpisom«. Navdušenje v tropskem vrtu je bilo obojestransko in

naša skupinska slika zdaj krasi tudi facebook stran podjetja Ocean Orchids.

Iz Dobrovnika nas je pot vodila v Filovce, kjer smo si dame ogledale (in seveda nakupile) različne izdelke iz keramike, ki menda ne smejo manjkati v nobenem gospodinjstvu, moški del udeležencev pa je ob kapljici domačega in žlahtnega pred delavnico prijetno poklepetal z lončarjem.

Nato smo se ponovno razvrstili v konvoj in se odpeljali do naše končne destinacije, kmečkega turizma v Bogojini. Ta ni bil izbran naključno, ampak predvsem zato, ker je vrata svojega hleva velikosrčno odprl eni prav posebni kravici. Na Bogojini je namreč dom našla Mojčina telica Minka, ki smo jo v hlevu tudi obiskali. Med mnogimi kravami ji prav gotovo ni dolgčas, sprašujem pa se, če ni morda v času svojega otroštva, v nekem drugem okolju, mislila, da so njeni sorodniki črno-belo-rjavi, mahajo z repom in lajajo...

V Bogojini so poskrbeli za res prijetno vzdušje, hrana je bila odlična in tudi zaplesati se je dalo. Škoda, da sem morala spodaj podpisana kmalu domov, saj se je obetal pravi bernski žur, ki ga vsekakor moramo še ponoviti.

Nina Barlič

Srečanje z močeradom

Že od nekdaj vemo, da so močeradi strupeni. Tako so nas učili že starši in kasneje učitelji v vrtcu in šoli, saj so močeradi zaradi svojega tipičnega opozorilnega vzorca idealen učni primer. Vseeno se ne zavedamo, da so za pse lahko smrtno nevarni...

Kot dokaz lahko služi naša izkušnja z močeradovim ugrizom. Z očetom in psičko Ajko, mešanko med zlatim prinašalcem in belgijskim ovčarjem, sem se na deževen jesenski dan odpravila nabirati gobe v bližnji gozd. Po kakšni uri sprehoda sva opazila, da se je Ajka začela čudno obnašati; ustavljala se je in močno izkašljevala. Najprej sva pomislila, da je pojedla kakšno gobo ali pa malo gozdne trave, saj se je to v preteklosti že kdaj zgodilo. Po parih minutah pa se je obnašanje zaostriло; Ajka je začela krčevito izkašljevati sluz in nekakšno penasto slino, močno drgetati, iz njenega oglašanja je bilo razvidno, da hudo trpi. Še kakšno minuto kasneje je postala zadeva podobna epileptičnemu napadu. Hotela sva ji pomagati, a je bila zadeva na trenutke zelo strašljiva, saj je Ajka nekontrolirano trzala in imela 'steklen' pogled. Na koncu je nepremično, zakrčeno obležala.

Od doma in najbližjih hiš smo bili v tistem trenutku oddaljeni slabe pol ure normalne hoje, a bi ta pot po gozdnih stezah in z negibnim psom trajala bistveno več. Ker z očetom nisva vedela, kaj narediti, sem se spomnila, da imam shranjeno telefonsko številko sošolke iz osnovne šole, ki je študirala veterino. Zdelo se mi je, da dela v bližnji veterinarski ambulanti, a nisem bila prepričana, saj se že nekaj let nisva videli. Vseeno sem jo poklicala, da mi pomaga vsaj z nasvetom. Začela sem ji razlagati, da smo na sprehodu in da je naša psička verjetno po-

jedla kakšno strupeno gobo. Še preden sem zadevo podrobneje razložila, je vedela, kaj se je zgodilo. Prekinila me je in me vprašala, če je Ajka morda pojedla ali v gobcu držala močerada. "Hja, pa res," sem ji potrdila.

Hitro mi je razložila, da je lahko zastrupitev z močeradovim strupom smrtna. Sve-tovala mi je, naj Ajko čim prej pripeljeva v bližnjo veterinarsko ambulanto – vmes je poklicala tja in vse uredila tako, da so na nas čakali v polni pripravljenosti. Ajko sva z očetom na pol prinesla in na pol privlekla do najbližje gozdne poti, do katere se je dalo priti z avtom. Celotna pot je bila precej naporna, saj je Ajka občasno še vedno močno trzala in tako lezla iz očetovega naročja. Vmes sem poklicala mamo, ki nas je z avtom prišla pobrat na konec gozdne poti in nas odpeljala do 3 km oddaljene veterinarske ambulante.

V veterinarski ambulanti se je vse dogajalo bliskovito. Ajko so dali na mizo, ji spirali usta z ogromnimi količinami vode, hkrati pa ji tudi dali mišični relaksant, da ne bi zaradi paralize telesa prišlo do zadušitve. Po nekaj urah grozljive borbe se je stanje umirilo in Ajko smo pripeljali domov. Shrambo, kjer je preživela noč, smo opremili z odejami; hoditi ni mogla, stalno sta ji uhajala voda in blato. Preko noči smo stalno preverjali, kako je z njenim dihanjem, saj je bilo izredno neena-komerno.

Naslednji dan je lahko že zmedeno hodila, na par korakov se je ustavljala, kot da ne ve, kje je. Odpeljala sem jo tudi k veterinarju na kontrolni pregled; rekli so, da je tako obnašanje normalno in bi moralo izginiti, vseeno pa naj še nekaj dni podrobneje spremljamo njeno obnašanje in morebitne spremembe v obarvanosti ustne sluznice.

Po besedah veterinarjev so zastrupitve psov z močeradom redke, a žal za take pse pogosto ni več rešitve. Verjetno se v večini primerov pes močeradu zaradi opozorilnega vzorca umakne. Očitno ta taktika ne deluje vedno, saj je naša psička z njim vseeno prišla v stik. Ker je dovolj že kratek kontakt s sluznico, niti ni potrebno, da pes močerada dejansko požre. Strup močerad izloča iz zausesnih žlez; preko ustne sluznice se hitro resorbira. Gre za živčni strup, alkaloid samandarin, ki v manjših količinah povzroči slabost, težave v koordinaciji in prebavi, v večjih pa vodi do paralize in v skrajnem primeru do zadušitve.

Veterinarji priporočajo izdatno spiranje z vodo (v našem primeru to ni bilo mogoče) in čim hitrejšo veterinarsko oskrbo. Na koncu so nas opozorili, da naj bomo še nekaj mesecev kasneje pozorni na spremembe v vedenju, težave z orientacijo ali ravnotežjem, neosredotočen pogled... Na srečo so pri naši psički tovrstne težave izginile po parih dneh in zaradi pravočasne veterinarske oskrbe trajnih posledic po enem letu ni.

Za pomoč pri tej strašljivi izkušnji bi se še enkrat rada zahvalila Veterinarski ambulanti MAX z Lavrice in Nuši Schumet, dr. vet. med., ki je s svojimi hitrimi reakcijami naši psički rešila življenje.

Anja Korenčič

KRDELO

V prejšnjih člankih sem povedal nekaj o zgodovini psa. V tem delu pa se bom osredotočil na pasjo družino, krdele. Ko se je pes udomačil, se je pridružil tudi družini oziroma skupnosti. V modernem času se večina psov smatra za družinske člane, kar seveda ni nič narobe, dokler so za njih postavljene meje. V krdelu vlada hierarhija, prav tako pa bi morala tudi v družini, kar pa v preveč primerih ne velja.

Prvi znak vodenja družine je prisvajanje kosov pohištva.

Ko pripeljemo mladička domov, ga iztrgamo iz njemu poznane okolja in mu predstavimo povsem novega. Novi ljudje, nove živali, nove vonjave ... Najpomembnejši so prvi dnevi. Mladičku moramo že na začetku jasno postaviti meje, saj psi delujejo po sistemu »kar ni strogo prepovedano, je dovoljeno«. Izjemno pomembno je, da je pri postavljanju meja cela družina enotna in da drug z drugim ne tekmujejo, koga bo imel pes rajši. Pes si namreč izbere za vodjo krdele najbolj odločnega, pravičnega in psihično stabilnega člana njegovega novega krdele. Če ugotovi, da krdele nima vodje, pač prepozna priložnost, da to postane on.

Marsikdaj slišim kakšen komentar, da »je kuža še mladiček, ko bo večji bo bolj pameten«. Vendar tudi pri psih velja star pregovor: kar se Janezek nauči, to Janez zna. To pomeni, da v primeru, če pes že kot mladiček nima jasno postavljenih meja, jih tudi kot odrasel ne bo poznal, kar pa lahko privede do resnih težav. To pa se v modernem življenju psov vse prevečkrat dogaja. Pomembno je, da se zavedamo, da čeprav se naše življenje vrti okrog male kosmate kepice, je v to puhasto gmoto še vedno zavita zver z nagoni. Za nas je najpomembnejše, da znamo te nagone razpoznati, krotiti in usmerjati, kar je pa marsikdaj lažje govoriti kot storiti. Marsikdaj nam iz glave to uide in psa preveč počlovečimo. Upoštevati moramo, da je za našo novo kepico naša družina trop, v katerem ima vsak član svoj hierarhični položaj.

Že od začetka moramo kužku dati jasno vedeti, da je na najnižjem položaju v krdelu. To lahko povsem preprosto izvajamo, če vsaj malo poznamo sistem tropa volkov. V naravnem okolju najnižji član krdele nima nikakršne pravice odločanja o tem, kaj se bo v krdelu dogajalo. Lahko le sledi ostalim volkovom, ki so višje na položaju. Prav tako mora biti v novi družini našega psička. Nekatere preproste metode za ohranjanje hierarhije v krdelu so:

- Ko pridemo s kužkom domov, gre v hišo vedno zadnji. S tem mu namreč nazorno povemo, da mu mi dovolimo, da pride v hišo (in ne obratno, če bi ga spustili v hišo prvega).
- Ko pride cela družina vključno s psom zvečer domov, ponavadi najprej dobi večerjo kuža, kar je narobe. S tem mu namreč sporočamo, da je glavni v krdelu, saj se alfa živali vedno najejo

prve, najnižji člani pa pridejo do plena zadnji.

- Ko se s kužkom sprehajate, se morate vedno vi odločati, po kateri poti boste zavili in kam boste šli. Na začetku bo mogoče kuža želel kam drugam, ko pa bo ugotovil, da mu ne preostane drugega, kot da vam sledi, pa se bo sprijaznil in prišel za vami.
- Prav tako morate vedno vi odrediti, kdaj se boste s kužkom igrali, kdaj boste šli na sprehod, kdaj ga ljubkovali, kdaj lahko gre na posteljo ali kavč in vse ostale vsakdanje malenkosti v njegovem življenju.

Če upoštevate te nasvete, je izjemno mala verjetnost, da bi vaš kuža vseeno poskusil prevzeti glavni položaj v krdelu. Res pa je, da vsaka zdrava psihično močna žival želi prevzeti vodilni položaj. Izjemno pomembno je, da te namere takoj prepoznate in že v kali zatrete. Če tega ne storite, se lahko zgodi, da boste zvečer vi gledali televizijo sede na tleh, da bo lahko vaš kuža užival na kavču. Ko pes pokaže željo po prevzemu vodenja krdele se nikakor ne smete ustrašiti in umakniti. Že najmanjši poskus kazanja agresije morate prepoznati in mu dati jasno vedeti, da tega ne sme početi.

Želja po prevzemu vodenja krdele seveda ni odvisna od pasme, velikosti ali starosti psa. Prevečkrat se zgodi, da ljudje tega ne prepoznajo v začetku in početja ne sankcionirajo, ampak se jim sprva zdi smešno, ko se mali kuža zakadi v vsakega, ki se usede na njegov kavč, kasneje pa ugotovijo, da si je kuža prilastil še posteljo v spalnici, kuhinjo, celo dnevno sobo. Ko pridete tako daleč, vam je lahko jasno, da ste v velikih težavah in da boste morali vložiti ogromno truda, da boste prišli nazaj do teh območij.

Za konec bom povzel misel priznanega kinologa: »Imejmo jih radi, vendar se zavedajmo, da so kužki in ne ljudje. Zato jim tudi pustimo biti kužki.«

Zoran Borovšak

Če znakov dominacije pri našem psu ne prepoznamo pravočasno, lahko to pripelje do ugriza.

»SUROVA MESNA PREHRANA – SLOW FOOD ZA PSE«

Strokovno predavanje, ki smo ga za skrbnike psov pripravili v soboto, 9. novembra, je pričela Katarina Simonič, ki način hranjenja s surovo hrano uporablja že štiri leta. V razpravi sta sodelovala še mag. Peter Levstek, dr.vet.med. in Lojze Lah.

Enako pomembna, kot je kakovost prehrane skrbnikov, je pomembna tudi kakovost prehrane psov, ki so ena od nezaščitenih skupin. Pri surovi hrani ima skrbnik zagotovo večji nadzor kakovostjo hrane kot pri tovarniško pripravljeni. Za psa je vsako hranjenje dogodek. Surova kost je Katarini Simonič najprej pomenila pripomoček za šolanje in tako vzpodbudila nagon plena, nato pa so se pri psu pokazali instinkti in nove veščine. Zaznala je pozitivne spremembe: zobje brez oblog, gobček brez zadaha, manjši in čvrstejši iztrebki, nekoč problematična, tenka in zabrazgotinjena koža z vnetimi mesti in lomljivi nohti je postala ponovno zdrava in neproblematična.

Osnovno pravilo pri sestavi jedilnika je princip celega plena: vedno si predstavljamo celo žival, ki bi jo pes v naravi razen najtrših kosti lahko pojedel celo. Vsi deli plena so koristni in imajo pri prehrani določeno vlogo. Poskrbimo za razmerje 80 – 10 – 10 v daljšem časovnem obdobju, npr. v enem mesecu.

80% mesnatega mesa: mišice, srce, jezik, koža, vampi, želodec, maščoba, vezivno tkivo, kite, hrustanec

10% organov (ki lahko povzročijo mehkejšo iztrebke): do 5% jeter; 5% ostalih organov: ledvice, pljuča, vranica, možgani, priželjc, testisi. Začeti je potrebno postopoma z manjšimi količinami. Primerni so tudi ovčji organi (jetra, pljuča), goveje ledvice. Srce edino vsebuje taurin, ki je še posebej pomemben za mačke.

10% kosti: delež kosti je potreben, vendar je potrebno psa opazovati, kosti naj bodo na jedilniku vsak 3. ali 4. dan in potrebno je preveriti blato zaradi možnega zaprtja, še posebej pri starejših psih. Neprimerne kosti so kosti nog velikih živali, možgove kosti, majhne razrezane kosti, trde goveje kosti. Ko jih pes obgloda, mu jih odvzamemo. Primerne kosti so kosti, ki so zakopane v meso; vrat, hrbet, hrustančasti del reber, prsne kosti, repi, glave, mehke kosti manjših živali.

Svinjski hrbet ima dovolj mehko kost. V goveji sapnici je veliko kolagena. Svinjska in jagnječja glava je primerna za obiranje.

V hrani psov je potrebno razmerje kalcij : fosfor = 1,2 – 1,4 : 1. Podobno razmerje je pri celi živali: v teletu 1,43 : 1; v jelenu 1,37 : 1; v piščancu 1,18 : 1. Dodajanje ogljikovih hidratov to razmerje poruši, zato Katarina Simonič uporablja izključno surovo meso, organe in kosti, dodaja le omega3 kapsule oziroma ribje olje, ki pa naj bo izključno za humano uporabo.

Vitamini in minerali so v surovi hrani bogato zastopani, prav tako maščobe, brez katerih se določeni vitamini ne morejo absorbirati, zato se jim ne smemo izogibati. Razmerje omega3 : omega6 maščob je pomembno, zato je dobro, da izbiramo čim bolj kakovostno meso. V pašnem govedu je razmerje 4 : 1, v govedu, vzrejenem z žitom, je razmerje 20 : 1. Vir omega3 maščob so ribe, ribje olje, možgani.

Surova mesna prehrana in ledvice? Za zdravega psa ni problematična, ohranja zdrave zobe, je lahko prebavljiva in ima veliko vsebnost vode. Slednje je pomembno, saj opažajo veliko dehidriranih psov, ki so hranjeni z briketirano hrano, je poudaril mag. Levstek. Pojavlja se tudi več drisk. V briketirani hrani so tako živalske kot rastlinske beljakovine, razmerja med njimi pa ne poznamo.

Dnevna količina mesne hrane naj bo 1,5% do 4% teže odraslega psa; za 40 kg težkega psa potrebujemo 800 g surove hrane dnevno. Prevladuje naj rdeče meso velikih živali, idealna izbira je pašna žival oziroma hranjena s senom, nabavna veriga naj bo čim krajša.

Kje nakupovati? Idealna izbira so lokalne kmetijske zadruge, obrati za predelavo mesa (http://www.uvhvr.gov.si/si/registri_in_obrazci/zivalski_stranski_proizvodi/), rejci, klavnice, doma prireje ne živali, supermarketi, mesni centri Panvita.

Primer tedenskega jedilnika:

PON: svinjski jezik; TOR: goveji vampi; SRE: sv. hrbet; ČET: jagnje-

čja jetra, kos gov. Mesa; PET: goveje kitasto meso; SOB: sv. srce; NED: kurja taca, sv. srce

Pri surovi perutnini je bolj kot na okužbo psa s salmonelo, potrebno upoštevati in paziti na higienska načela v kuhinji. Pes ima namreč dovolj močno želodčno kislino, da okužbo prepreči, pripomočke in površine v kuhinji pa je nujno po uporabi očistiti in popršiti z razkužilom (npr. mešanico alkoholnega kisa in 3% vodikovega peroksida).

Katarina Simonič je pokazala posamezne kose mesa, na vprašanja prisotnih pa je odgovoril tudi mag. Peter Levstek, dr.vet.med. in pomembno prispeval k razjasnitvi posameznih tem.

Lojze Lah je prisotne seznanil z možnostjo nabave posameznih vrst mesa in s trenutnimi cenami, ki veljajo na tržišču.

Zaradi dovzetnosti in občutljivosti vsakega posameznega psa na določeno vrsto hrane, okus in zdravstveno stanje bi bilo idealno jedilnik sestaviti skupaj z veterinarjem ter izločiti določene sestavine, ki posameznemu psu ne ustrezajo. M. Sajovic je dodala, da je odlična metoda izločanja z uporabo bioresonance, ki jo izvajajo v Veterinarski ambulanti Nabergoj v Moravcih in je cenovno izredno ugodna.

Vsi sodelujoči strokovnjaki so zagotovili svojo pripravljenost tudi za odgovore na morebitna naknadna vprašanja članov kluba.

Mojca Sajovic

Koristne povezave:

Baza s seznamom analiz posameznih kosov mesa: <http://ndb.nal.usda.gov/>

Obrati za predelavo mesa: http://www.uvhvr.gov.si/si/registri_in_obrazci/zivalski_stranski_proizvodi/

Naravna pasja prehrana – Povej naprej: <http://kuzki.povejnaprej.net/index.html>

Pasja leta

Če tudi vi mislite, da pasja leta izračunamo tako, da število koledarskih let pomnožimo s 7, se krepko motite. 'Pasji čas' (če lahko tako rečemo) namreč v prvih dveh letih pasjega življenja teče bistveno hitreje. Ko je kuža star eno leto, je v človeških letih že krepko zakorakal v puberteto; prvo pasje leto namreč ustreza prvim 15 človeškim letom. Že drugo pasje leto je malo krajše – od prvega do drugega pasjega rojstnega dne mine 10 človeških let, nato pa človeška leta za pse minevajo še počasneje. Vsako leto se pes postara za štiri do pet človeških let.

Ne starajo pa se vsi psi enako hitro. Najpomembnejša dejavnika staranja sta pasma in velikost oziroma teža pasme. Male pasme (psi, težki do približno 10 kilogramov) se praviloma starajo najpočasneje in zato živijo najdlje, velike pasme (psi, težji od 25 oziroma 30 kilogramov) se starajo najhitreje in običajno ne dočakajo visoke starosti, nekje vmes pa so srednje velike pasme (psi, težki med 10 in 25 oziroma 30 kilogrami). Čivavi boste torto za 60. »človeški« rojstni dan spekli, ko bo stara enajst let, beaglu eno leto prej, torej pri njegovih desetih letih, nemški dogi pa še približno leto prej. 16-letna čivava je »človeški« 80-letnik, nemška doga, ki ima izjemno malo možnosti, da bo upihnila 16 svečk, pa bi bila takrat kot človek stara 120 let.

Starost psa lahko izračunate tudi s pomočjo naslednje preglednice:

Illustration from The Dog Owner's Manual, published by QUIRK BOOKS

months = meseci

years = leta

Vir:

<http://www.dogster.com/dogs-101/calculate-dog-age-in-dog-years>

<http://www.zurnal24.si/koliko-let-je-eno-pasje-leto-clanek-101465>

Če pa ne veste, koliko je pes dejansko star, obstaja kar nekaj namigov za določitev približne starosti:

- zobje: psi stalne zobe dobijo nekje pri sedmem mesecu starosti. Če torej naletite na psa z biserno belimi zobmi, je verjetno star okoli tri leta. Porumenele zadnje zobe ima lahko že pes pri dveh letih, obloge zobnega kamna pa lahko najdemo pri psih med 3. in 5. letom starosti. Manjkajoči ali močno obrabljeni zobje pa pomenijo, da je kuža že veteran;

- mišični tonus: mlajši psi imajo zaradi velike fizične aktivnosti mišice kar lepo definirane. Starejši psi pa so že bolj suhi ali pa, zaradi zmanjšane aktivnosti, bolj debeli;

- kožuh: mlajši pes ima običajno mehek kožuh, starejši pa debelejšo, bolj grobo in bolj mastno dlako. Pojavi se tudi nekaj osivelosti, zlasti okoli gobčka;

- oči: sijoče, bistre oči brez solzenja ali sluzi so značilnost mladega psa, pri starejših pa so oči motne ali brez leska.

Vedeti pa morate, da kronološka starost še ne pomeni, da bo vaš kuža nujno imel cel kup s tem povezanih težav. Nekateri starejši psi lahko živijo še mnogo zdravih, aktivnih let brez težav in bolečin.

Nina Barlič

Skrb za ostarelega psa

Starost, ko psa štejemo za starega, se od pasme do pasme razlikuje. Na splošno velja: večji kot je pes, hitreje se stara. Da bodo pasja »zlata« leta karseda prijetna in kakovostna, pa morate biti pripravljeni na spremembo njegovega (in vašega) življenjskega sloga.

Prilagojena prehrana

Eden najboljših načinov za podaljšanje življenjske dobe psa je nadzor nad vnosom živil. Starejši psi se manj gibajo in potrebujejo manj kalorij. Ker z leti slabi tudi sposobnost prebavljanja in črpanja hranilnih snovi, je nujno potrebno preiti na visoko kakovostno prehrano, posebej prilagojeno njihovim potrebam. Preveč beljakovin, fosforja in natrija še dodatno poslabša težave z ledvicami in srcem, zato večina hrane za seniorje vsebuje manj omenjenih snovi, višja pa je raven vitaminov, cinka, maščobnih kislin in vlaknin.

Na hrano za seniorje, ki vsebuje manj kalorij, je priporočljivo preiti nekje po osmem letu starosti. Če mu radi dajete priboljške ali ostanke z mize, bodite bolj pazljivi tudi pri izbiri le-teh. Zaradi slabih ali celo manjkajočih zob bodo za pasjega veterana bolj primerni mehkejši priboljški in ne kosti. Najlažje se boste odločili, če boste pozorni na vedenje svojega psa. Če obroka ne poje do konca ali za enako količino porabi dvakrat toliko časa kot nekoč, boste zagotovo morali nekaj spremeniti.

Zmerno gibanje

Pri starejšem psu naj bo količina gibanja zmerna oz. prilagojena naravnemu procesu staranja in morebitnim ortopedskim težavam ali artri-

tišu, ki mučijo vašega kužka. Večkrat po malem je precej bolje kot en sam, daljši sprehod. Sprehajanje tudi ni več potrebno vsak dan. Omejeno mora biti tudi tekanje za predmeti in najbolje je, da prisluhnete svojemu psu, saj bo sam najbolje vedel, kdaj ne zmore več. Če imate možnost, tek nadomestite z drugimi, manj intenzivnimi vajami, npr. plavanjem ali vajami za ravnotežje. Verjeli ali ne, v Ameriki (kje pa drugje?!) prakticirajo celo pilates za kužke.

Redni veterinarski pregledi

Po osmem letu večina veterinarjev svetuje, da psa pripeljete na pregled enkrat letno. Takrat lahko opravijo pregled krvi in urina in preverijo osnovne telesne funkcije. Zabeležijo težo in laboratorijske izvide, ki kažejo delovanje notranjih organov. Pri starejših psih se pogosto pojavijo bulice in zatrdline. V večini primerov gre za maščobne tvorbe (lipome), vseeno pa jih ne gre zanemariti, saj bi lahko šlo tudi za limfome ali tumorje matičnih žlez. Karkoli novega opazite ali zatipate, nemudoma pokažite veterinarju.

Pozorni bodite tudi na to, ali ima kuža kratko sapo, je utrujen, ima težave z želodcem ali opazite spremembe pri izločanju. Dobro je tudi, če poznate dedne bolezni, h katerim je nagnjena vaša pasma, in prepoznate znake, da bolezen čimprej zaustavite.

Rehabilitacija

Za lažje okrevanje in izboljšanje telesne pripravljenosti po boleznih in poškodbah je dandanes na voljo že veliko pripomočkov, kot so vodne tekalne steze, električna stimulacija, laserska terapija in vadba z žogo za ravnotežje. Vse to lahko zelo koristi pri celjenju poškodb ortopedskega tipa oz. njihovem preprečevanju. Za odpravljanje bolečin in artritis je lahko zelo koristna akupunktura.

Spremembe v duševnem zdravju

Če še niste vedeli, obstaja tudi »pasja demenca«. Znaki, na katere bodite pozorni, so: nemirnost ali vznemirjenost, kroženje po prostoru in na mestu ter dezorientiranost. Kuža lahko pozabi, kje je ali kam je namenjen – ali pozabi celo, kdo ste vi. Kuža je na stara leta pogosto slep in nesposoben zadrževati vodo in blato (na srečo obstajajo tudi pasje pleničke), vendar je prav demenca za marsikaterega lastnika odločilni dejavnik v prid evtanaziji. K sreči pa je v zadnjem času napredovalo tudi področje zdravljenja pasje kognitivne disfunkcije, zato se je v takem primeru vredno najprej pozanimati pred veterinarju.

Pa je v starosti lahko sploh kaj dobrega? Samo pogledjte prijazne poglede kužkov na fotografijah. Ali lahko tako ljubeco modrost vidite v očeh mladička? Gotovo ne! Pa še to: star pes vam ne bo zgrizel copatov ali prekopal vrta, pa tudi nikamor ne bo pobegnil. Najverjetneje bo udobno ležal na kavču in čakal, da ga pridete pobožat in pocrklat.

Nina Barlič

Vir:

http://www.dogster.com/lifestyle/senior-dogs-dog-health-5-tips?utm_source=Sters+Newsletter+Subscribers&utm_campaign=d49cddbfb8-08062013_Dogster_newsletter&utm_medium=email&utm_term=0_6475ac9af2-d49cddbfb8-302632129

KO PES OSTARI IN SMRČEK OSIVI

V tem hitrem tempu življenja, ko tudi psi podlegajo civilizacijskim boleznim, je prava sreča in privilegij, če kuža dočaka častljivo starost

Kot pri človeku tudi pri psu vsaka doba v življenju prinaša lepe in manj lepe stvari. Tako je treba živeti tudi z ostarelim psom in mu takrat, ko skrbnika potrebuje, vračati za vse dobro, ki ga zagotovo ni bilo malo. Odnos skrbnika do psa je izraz kulture posameznika in tudi kulture naroda, še posebej se to pozna pri starih in obnemoglih živalih.

Različne pasme oziroma velikosti psa se starajo zelo različno. Za psa manjše rasti bomo pri osmih letih rekli, da je na začetku seniorskega obdobja, za veliko dogo ali mastifa pa je skoraj že čas, da pričnemo misliti na slovo. Proces staranja se prične pri orjaških pasmah med petim in sedmim letom, pri velikih med šestim in osmim, pri srednjih med sedmim in devetim, pri malih pasmah med devetim in enajstim letom. Nekdanja trditev, da eno pasje leto pomeni sedem človeških, že dolgo več ne drži. Znanstveniki so dokazali drugačno štetje let: v začetku se pes stara oziroma odrasča hitreje. Za prvi dve pasji leti štejemo 24 človeških, nato pa vsako naslednje velja pet človeških.

Če je kuža relativno zdrav in v dobri kondiciji, mu zmerno vsakodnevno gibanje ohranja čvrste mišice, ki pomagajo nositi od časa načeto okostje. Zato je gibanje v starosti treba prilagoditi vsakemu posameznemu psu, upoštevati njegove zmogljivosti in navade, predvsem pa ga nikakor ne opustiti.

Holistična veterinarska medicina ima dobre izkušnje z nekaterimi prehranskimi dodatki, ki jih poznamo iz humane medicine. Največji učinek prinaša chlorella, enocelična alga, ki je lahko dostopen in razmeroma cenen pripravek. Je skladišče vitaminov, mineralov, aminokislin in visokega odstotka klorofila, ki je eden najučinkovitejših »čistilcev« in razstrupiljevalcev organizma. Povrhu vsega vsebuje sestavino, imenovano »rasni faktor chlorella«, ki je bogat vir življenjsko pomembne nukleinske kisline. Količina slednje se z leti v telesu zmanjšuje. Chlorella je pri procesu staranja velikega pomena, saj ga upočasnjuje, dodaja energijo in pozitivno vpliva na krvno sliko. Hkrati vzpodbudno vpliva na delovanje jeter in ledvic. Poročajo o primerih, ko se je izboljšalo tudi stanje srca in izginila začetna siva mrena. Chlorella izboljšuje stanje kože in pospešuje celjenje ran.

Dodajanje vitamina E prav tako pomaga pri revitalizaciji starejših živali. Dokazano je, da starajoče se živali potrebujejo večjo količino tega vitamina, ki znatno vpliva na procese oksidacije. Kot antioksidant neposredno zmanjšuje škodo na tkivih, ki nastane s staranjem. Pospešuje krvni obtok, vzpodbuja imunski sistem, vitalnost, izboljšuje problematično stanje kože in libido. Na naših policah je dosegljivo tudi prehransko dopolnilo Missing Link. Večina skrbnikov psov ima z njim odlične izkušnje. Vsebuje encime, maščobne kisline, vlaknine, vitamine, koristne bakterije, minerale v sledeh in zdravju prijazne rastlinske izvlečke.

Teža je za stanje starejšega psa zelo pomemben dejavnik, saj psi z ustrezno težo praviloma živijo dlje. Sklepi in vezi niso obremenjene v tolikšni meri kot pri debelem psu, enako velja za krvni obtok. Tudi možnost poškodb je pri vitkejšem psu manjša, zato ostarelim psom dajemo kvaliteten, vendar manj kalorično hrano. Izmed prehranskih dodatkov veljajo pravila, ki so pravzaprav enaka tudi za ljudi. Pes, ki s težavo sede ali lega, vam bo hvaležen za pripravke, namenjene obnavljanju hrustancev v kolčnih in komolčnih sklepih. Stanje psa se lahko, če je bilo zdravilo uporabljeno pravočasno, zelo hitro in opazno popravi. Prav tako holistični (celostni) veterinarji priporočajo dodajanje koencima Q10, maščob iz skupine Omega 3 in 6 ter antioksidante.

Nenazadnje je potrebno opozoriti tudi na spremenjeno vedenje, ki si ga nekateri manj osveščeni in manj razgledani skrbniki ostarelih psov napačno razlagajo. Razlaga pa je zelo preprosta, samo za trenutek se je potrebno poglobiti v pasjo dušo in z lahkoto bomo razumeli njegove odzive. Tudi star pes ima pravico, da ga kje kaj boli, da ima slabe in manj slabe dneve. Če psa nenamerno primemo tako, da mu povzročimo nenadno bolečino, je zelo verjetno, da se bo nanjo odzval s cviljenjem ali renčanjem, včasih celo z ugrizom. Gre za trenutno reakcijo, ki še ne pomeni, da je tak pes postal nevaren. Bolj, ko se bo skrbnik psa dotikal, mu lajšal okorelost sklepov z nežno masažo in mu pomagal pri premagovanju ovir, bolj bo spoznal boleča mesta svojega psa in se jim izogibal. Staranje pa poleg z dobro oskrbo in rednimi sprehodi lahko upočasnimo tudi tako, da zaposlimo pasje možgane: z nalaganjem več fizičnih in mentalnih vaj ohranjamo psa v kondiciji.

Bachove cvetlične kapljice lahko uporabimo za revitalizacijo starih živali in sicer pripravek Oliva (*Olea europaea*). Slednjega priporočajo tudi za skrbnike, ki jih izčrpava dolgotrajna nega za rakom obolelih živali. Stari psi, ki izgubijo vid zaradi glavkoma, katarakte ali drugih očesnih bolezni oziroma oglušijo, lahko svojo travmo lažje sprejmejo, če jim pomagamo z Bachovimi kapljicami iz oreha (*Juglans regia*). Ne gre pozabiti niti na eno revolucionarnih odkritij – Redox signalne molekule (ASEA), ki v telesu popravijo ali nadomestijo poškodovane celice, povečajo moč antioksidantov za 500-krat, s tem pa tudi vitalnost in odpornost. Staranje organizma tako pri živalih kot pri ljudeh povzroča nenehno propadanje celic, današnji način življenja pa tudi njihove resne poškodbe. ASEA deluje na celičnem nivoju in uporabniki poročajo o neverjetnih uspehih.

Življenje naših štirinožnih sopotnikov se žal konča veliko prekmalu in dolžnost vsakega skrbnika je, da poskrbi za živali prijazen odhod. Psa lahko pripravimo s predhodnim dajanjem homeopatskega pripravka Arsenicum album 30 CH, s kapljicami Recue Remedy, ki bodo pomagale pri stresu tako živali kot njenemu skrbniku, pa tudi Bachov izvleček iz oreha (*Juglans regia*) holistični veterinarji priporočajo kot pripomoček pri evtanaziji. Seveda je ta zadnji poseg pri katerikoli živali potreben posebne obravnave. Homeopatske pripravke predpisujemo zelo individualno glede na fiziološko in psihično stanje. Temeljno pravilo pa je, da mora biti žival sama pripravljena na odhod. Tisti skrbniki, ki svojega štirinožca dobro poznajo, bodo njegovo voljo zelo tankočutno prepoznali in ravnali temu primerno.

Mojca Sajovic

Jucca

Naša Jucca je bila stara 14 let in 3 mesece, ko se je podala čez mavrico. V bistvu dolgo nismo vedeli, kaj to pomeni 'star pes'. Nikoli je nismo dojemali, kot da je stara. V njenih očeh je bila vse do zadnjega tista iskrica, v katero smo se zaljubili, ko smo jo prvič videli. Kljub svojim častitljivim letom je bila živahna, seveda, nekoliko bolj počasna, naglušna (mislim da je to bolj izkoriščala v svoj prid) in pogostejše je hodila ven. Ampak na te stvari smo se navadili. Iz mamine 'lekarnе' je tu in tam dobila žlico lanenega, konopljinega in še kakšnega drugega zdravilnega olja, predvsem vesela je bila kakega kuhanega obroka in še vedno navdušena nad sprehodom. Ne bomo pa pozabili njene zadnje zime in snega. Zmeraj je imela rada sneg. In tudi zadnja zima ni bila izjema. Ko je zapadel sneg, je bila prva zunaj, tekala okoli hiše in ga jedla. Res je bila zimska navdušenka.

Mislim, da ni čudežnega nasveta, kako ravnati z ostarelim psom. Mi smo v naši Jucci zmeraj iskali in našli tisto malo nagajivko, ki smo jo pred 14 leti prinesli domov. In stali smo ji ob strani, ko je odšla, tako kot je ona neštetokrat stala ob strani nam. Res je bila najboljša prijateljica in najlepša psička.

Mojca Mir

Danica

Tri leta mineva, prav zdajle, ko to pišem, odkar se je poslo-
vila naša bernka Danica, doma iz Predol. Skoraj štirinajst let je
dočkala, veliko lepega doživela, mi pa z njo še več čudovitih
trenutkov. V Rimu, kjer je preživela svoj vek, so ji rekli Persona,
Osebnost. Obvladala je tudi Pariz, pa še katero izmed prestol-
nic. Zadnje jutro je prosila za kratek sprehod, potem je zlezla na
posteljo in zaspala. Samo dva tedna pozneje smo na Dolenjsko
pohiteli po Berry, ki zdajle leži ob mojih nogah. Berry je doma iz
Ivančne Gorice.

Tale zapis noče biti žalosten, le naneslo je tako, da pišem prav
na tretjo obletnico slovesa od naše prve, nepozabne bernke. V
resnici se bolj spominjam njenih štirinajstih let življenja kot za-
dnjega dne. Danica je živela kot vsi naši veterani, ki so imeli srečo
s dobro genetiko, zraven pa dobre človeške in pasje sopotnike.
Ves njen vek jo je spremljal švedski ovčar Viking, ki je z nami do-
čakal šestnajst let, odšel pa je pred tremi leti, tako rekoč hkrati
z Danico. Skoraj ves čas je bila ob Danici tudi mešanka Ajša, ki
zdajle tudi leži pri mojih nogah, stara pa je sedemnajst let. Toliko
let, kot jih ima zdaj Ajša, je davno nekoč pri naši hiši dočakal tudi
nemški ovčar Arso. Bil je še čisto pravi nemški ovčar, nič podoben
podrtemu kozolcu, kakor jih zdaj vidujemo na razstavah. Še leto
več je bil z nami veliki črni nemški špic, ki smo ga klicali Miško.
Tudi drugi naši psi so povečini živeli trinajst ali štirinajst let.

Če poskušam potegniti nekakšno črto, najti skupni imenovalec
kar dolgega življenja naših pasjih spremljevalcev, mi najprej pri-
de na misel gibanje. Črni špic Miško je tekal ob vozu, neznansko
rad je imel konje. Nikoli ni bil privezan, kakor so bili v tistih časih
slovenski psi na kmetih, njegov doma je bila »hiša«, kakor so na
kmetih rekli današnjim dnevnim sobam. Nemški ovčar Arso je bil
tisti, ki ga je legendarni Janez Klemenčič vrhunsko šolal brez po-
vodca (hotel je dokazati, da je to mogoče), mene pa je spremljal v
šolo, me počakal in me pospremil domov. Danica je skupaj z Vikin-
gom in Ajšo, nekaj let tudi z dobermanom Alfom, v Rimu vsak dan
hodila v velikanski park Villa Pamphilj, velik kot Tivoli, Rožnik,
pa še kakšen vrh in park skupaj. Kadar je bila v Ljubljani, se je
vsak dan povzpela na Rašico. Ko sta se Danica in Viking postarala,
so bili njuni izleti krajši, do parka v Rimu ali do Sračje doline v
Ljubljani smo ju vozili, tam sta se sprehodila in natekala po mili
volji. Vikinga smo proti koncu navkreber nosili v nahrbtniku, nav-
zdol pa je tekal. Tudi svoj zadnji dan sta bila oba še na sprehodu.
Ajša, Danina vrstnica, je še dandanes vsa mladostna. Toliko manj-
ša je in lažja, njeno gibanje je še vedno lahkotno.

Poleg gibanja je po mojem mnenju vsem našim psom koristila
stara navada, da je bilo pri naši hiši vedno več psov hkrati. Zme-
raj več kot samo eden! Starejši psi so se praviloma kar pomladili,

kadar je k hiši prišel mladič ali mlajši pes. Večji so z manjšimi po
rasti in bolj živahnimi po značaju tekali in noreli, kakor če bi bili
sami manjši in mlajši. Za vse naše pse je bil odpoklic vedno en
sam – beseda »zbor« je vsem pomenila ukaz in vabilo, v trenutku
so vsi sedeli pred menoj (tako se dogaja tudi zdaj).

Zelo pomembna je bila tudi hrana. Nekoč seveda sploh nismo
poznali pripravljene hrane, še sanjalo se nam ni o njej, spozna-
li smo jo šele v Ameriki, pa je tudi tam nismo veliko uporabljali.
Naši psi so se namreč vozili tudi z letali, tudi čez ocean.

Za pasje meso, pa ne odpadnega, sem nekoč skrbel tako, da sem
inštruiral hčere prijaznega mesarja. Plačeval je z mesom, šele po
nekaj letih smo odkrili, da tisto meso ni bilo samo za pse, tudi v
mesarjevi družini so ga jedli. Tisto vedno sveže in zdravo meso
so naši psi jedli surovo. Zraven smo tudi kaj skuhal, zelenjave je
bil na njivi dovolj, sadja na vrtu tudi. Vsi naši psi radi jedo sadje.

Tovarniško pripravljeno hrano smo dodobra spoznali, ko do-
brega mesa ni bilo več za majhen denar, odrezke smo kuhali sku-
paj s polento in zelenjavo, mesnih odpadkov pa nismo hoteli da-
jati. Saj jih tudi mi sami nismo jedli! Za to, da vso hrano pripraviš
sproti, moraš imeti čas, precej časa, prostor, pa veliko volje, če
delaš po ves dan, ne gre. Kot drugi obrok svežo hrano naši kužki
še vedno dobivajo, prvi obrok je pripravljena hrana.

Glavni razlog, da veterani lahko postanejo veterani, pa je ob
genetiki, gibanju, primerni pasji družbi in pravi hrani tudi lju-
bezen do pasjih spremljevalcev. Vsi psi, še iz časov špica Miška, so
živeli in živijo v hiši, skupaj z nami. Ne v garaži, ne v veži, ne na
hodniku! Če sem v pisarni, so z menoj pod računalnikom, če smo
vsi v dnevni sobi, so vsi kužki tam, ko gremo v mesto, nas spre-
mlja vsaj Berry, če je mogoče pa vsi. Na počitnice gredo z nami. V
kraje, kjer nismo dobrodošli, ne hodimo. K ljudem, ki ne marajo
psov, tudi ne.

Tone Hočevar

Evtanazija

Kdaj je pravi čas? Naj bom zraven?

Odločitev za evtanazijo je zagotovo ena najpomembnejših in hkrati najtežjih, ki jih moramo lastniki psov sprejeti. Če pustimo čustva nekoliko na strani, je evtanazija, če je primerno izvedena, vsekakor odlična rešitev. Dostopnost do evtanazije je ena od odločilnih prednosti veterinarske medicine pred človeško. Veliko ljudi pred smrtjo močno trpi tudi več let. Prenašati morajo hude bolečine in celo izgubo dostojanstva, četudi zdravstveno osebje ali svojci za njih lepo skrbijo. Zahvaljujoč evtanaziji je psom trpljenje lahko bistveno prihranjeno.

Najpogostejši vprašanja v zvezi z evtanazijo sta, kako vedeti kdaj je pravi čas ter ali naj bom zraven. Odgovor je dokaj preprost: Sledite svojemu srcu in skušajte narediti tisto, kar bo najboljše za vašega psa. In nikar se ne počutite krive!

Pred evtanazijo morata biti izpolnjena dva pogoja. Prvi in najpomembnejši, pes mora biti pripravljen. To pomeni, da trpi ali je tik pred tem, da začne trpeti, in da ne obstaja nobena razumna alternativa za odpravo bolečine. Drugič, pripravljeni (kolikor toliko) morajo biti tudi tisti, ki imajo psa radi. Pri tem mora razum prevladati nad čustvi, saj ni pošteno, da bi z odločitvijo zavlačevali in žival pustili trpeti še več tednov ali mesecev, samo zato ker se ne morete ločiti od nje. Ljudje večkrat priznajo, da jim je žal, da so predolgo odlašali, da so psa predolgo pustili čakati, ker sami niso bili pripravljeni. Redko kdo meni, da se je prenačil.

Kako pa naj vemo, kdaj je pes pripravljen? Pes je vedno dobre volje in težko presodimo, kdaj trpi. Svojih človeških prijateljev so vedno razveseli z »nasmehom« in mahanjem repa, to pa lahko zakrije še tako močno bolečino. Tudi če ga boli, bo zbral še zadnje atome moči, da vam izkaže svojo ljubezen. Torej je odgovornost lastnika, da psa pozorno opazuje in spremlja njegov apetit in vedenje.

Naj bom zraven? Veterinarji dovolijo vsakomur, ki si to želi, da je med evtanazijo prisoten in tako pospremi svojega kužka v večni spanec. Tako ga lahko tolažijo in božajo čisto do konca. Da so tam, samo zanj, do zadnjega diha, marsikomu pomaga. Ker na lastne oči vidijo in doživijo konec, tudi lažje začnejo proces žalovanja. Za druge pa je to preprosto pretežko in ne prenesejo pogleda na ljubljeno bitje, ki brez življenja leži pred njimi. Odločitev je popolnoma osebna in jo velja v vsakem primeru spoštovati.

Ljudje se pogosto sprašujejo, kaj točno se med evtanazijo dogaja. Za pojasnilo iz prve roke smo prosili našega strokovnjaka Emila Senčarja dr.vet.med. iz veterinarske bolnice Ptuj.

»Postopek evtanazije je zelo delikatna zadeva, saj so največkrat lastniki živali v globokem stresu in žalovanju. Če je le mogoče je treba omogočiti prostor, v katerem so lahko lastniki s svojim ljubljencem sami, da se v miru poslovijo.

Kužek, mucek ali katera druga mala žival dobi najprej narkozo, da popolnoma zaspi, potem pa še v žilo injekcijo, ki blokira vse centre v možganih in na tak način pride do smrti na neboleč in human način, brez dodatnih bolečin, krčev, sopenja, drgetanja in ostalih nezaželenih simptomov. Žival le preneha dihati.

Omenjena injekcija se lahko da tudi brez narkoze direktno v žilo in žival prav tako zaspi brez bolečin. Vendar je slabost tega pristopa k evtanaziji v tem, da je žival močno prestrašena pri manipulaciji apliciranja narkotika direktno v žilo. Vedeti morate, da žival natančno ve, kaj se bo zgodilo, ali pa vsaj v večini primerov ve. Za to vsekakor svetujem predhodno anestezijo in potem, ko žival zaspi, še intravenozno aplikacijo narkotika.«

Ko kuža zaspi, v večini primerov ostane v veterinarski ambulanti, kjer ga prevzame veterinarska higienska služba in odpelje v krematorij. Lahko ga tudi odnesete in pokopljete na izbranem mestu, ali pa se odločite za individualno upepelitev in žaro s pepelom odnesete domov.

Nina Barlič

SLOVENSKI KLUB ZA BERNŠKE PLANŠARŠKE PSE

Predole 23, 1290 Grosuplje
e-naslov: bernski.klub@gmail.com
fax: ++386 (0)1 786 51 46
Davčna št.: 568 922 92
Št. računa: 03108-1000476720

UPRAVNI ODBOR:

Mojca Sajovic: predsednica kluba (041 631 616)
Nina Barlič: podpredsednica kluba (041 365 748)
Barbara Šolc: tajnica (041 669 046)
Metka Kjuder: blagajničarka (041 659 621)
Ivan Janežič: član (041 612 007)
Janez Valič: član (01 430 0040)
Zoran Borovšak: član (070 848 274)

CENIK ČLANARIN

Na osnovi sklepa skupščine kluba z dne 9. 3. 2013 o višini pristopnine in članarine za leto 2013 (zneski veljajo do spremembe na naslednji skupščini kluba) znaša članarina:

- za redne člane: 25,00 eur, pristopnina 5,00 eur
- za družinske člane: 12,00 eur, pristopnina 3,00 eur

Lastniki mladičev, kupljenih pri vzrediteljih – članih SKBPP, pri vpisu ne plačajo pristopnine.

Novim članom, ki poravnajo članarino od meseca novembra dalje v tekočem letu, se prizna plačana članarina tudi za naslednje koledarsko leto.

ZA VPRAŠANJA V ZVEZI Z VZREJO JE PRISTOJNA DRŽAVNA VZREJNA KOMISIJA ZA BERNŠKE PLANŠARŠKE PSE PRI KZS

predsednica komisije Jelka Simčič (tel. 01 282 22 89 – zvečer; e-pošta: jelka.simcic@iol.net); Litijska 12, 1000 LJUBLJANA

Klubske ugodnosti so objavljene na spletnih straneh kluba.

Vse člane kluba prosimo, da pri nakupu pokažejo člansko izkaznico z veljavno letno nalepko, kajti v nasprotnem primeru vam žal ne bodo obračunali popusta.

Kako poteka postopek upepelitve

Za upepelitev ljubljénčka se lahko odločíte ne glede na to ali vaš ljubljénček umre naravne smrti, na domu, ali ob vaši humani odločitvi za evtanazijo. V obeh primerih se lahko odločíte za kremacijo pri podjetju Cremona, kjer vam nudimo različne možnosti, ki spremljajo upepelitev ljubljénčka, obenem pa vam nudimo oporo in razumevanje, ki jo v tem težkem času najbolj potrebujete.

Ob nenadni smrti vašega ljubljénčka na domu nas obvestíte in dali vam bomo potrebne napotke. To pomeni, da vas bomo obvestili o tem, da je potrebno vašega ljubljénčka odpeljati do veterinarja (vašega ali dežurnega), ki bo njegove posmrtné ostanke shranil do našega prevzema.

V kolikor pa imate določen termin za evtanazijo, to pomeni, da po izvedeni evtanaziji prav tako pustíte ljubljénčka pri veterinarju, kjer ga prevzamemo mi.

Ob evtanaziji ali dostavi mrtve živali k veterinarju povejíte osebu vetrinarske ambulante ali klinike, da želíte dostojno upepelitev vašega ljubljénčka. V več kot 60 ambulantah in klinikah po Sloveniji vam bodo nato predložili naš obrazec, ki je ob enem naročilo in pooblastilo za upepelitev domačé živali.

Obrazec je potrebno v celoti izpolniti in podpisati, kajti le z vašim pooblastilom lahko uredimo vso potrebno dokumentacijo, ki je potrebna za upepelitev domačih živali v krematoriju za male živali.

Ker gre pri vsaki živali zakonsko za vašo lastnino, brez podpisa lastnika ljubljénčka ne moremo prevzeti.

Ob prevzemu vašega pokojnega ljubljénčka pri veterinarju se žival zapakira v posebno za ta namen izdelano vrečo iz materiala, ki neškodljivo izgori (t.i. mrliško vrečo). V vrečo dodamo kremacijsko ploščico, ki ob upepelitvi ne izgori in tako ostane v pepelu, kar nam omogoča natančno sledenje vsakemu posameznemu pepelu in postopku. Prav tako se vsaki živali ob prevzemu doda črna koda, ki zajema vse podatke delovnega naloga in nam ravno tako omogoča sledenje živali skozi celotni postopek.

Nato izvedemo prevoz vaše živali v krematorij za male živali v Avstriji, kjer imamo od 1.7.2013 zakupljene kremacijske ure v najmodernejšim krematoriju za male živali v Evropi.

Med tem, ko se izvaja postopek prevzemanja, prevoza, upepelitve itd., vas kontaktiramo v vezi z zaključkom upepelitve oziroma prevzemom vaše žare.

Na tej točki se sami odločíte za eno izmed opcij: pepel vam lahko pripravimo za raztros, vrnemo v razgradljivi žari za zakop ali v okrasni žari za postavitve na domu, lahko pa se odločíte tudi, da vam iz pepela ljubljénčka izdelamo dragulj. Zadnja možnost sicer predstavlja najdražjo obliko pokopa ljubljénčka, ki jo imenujemo draguljni pokop, vendar pa je hkrati tudi neprecenljiv večni spominke na vašo pokojno žival.

Na voljo imamo tudi velik izbor žar, nekaj najbolj prodajanih se nahaja v našem skladišču, ostale pa so na voljo po naročilu.

Ob izročitvi pepela, žare ali dragulja se je potrebno zglašiti pri nas, kjer boste imeli možnost vpogleda v javno dokumentacijo ter prejeli certifikat o upepelitvi vaše živali z vsemi potrebnimi podatki, ki vam omogočajo tudi sledenje v krematoriju (tudi brez našega vedenja).

Torej izdamo dokument, ki vam 100% zagotavlja, da gre za pepel vašega in samo vašega ljubljénčka! Ta garancija, ki jo lahko izdamo na podlagi urejenega in skupaj s krematorijem izdelanega varnostnega sistema in nadzora, je zelo pomembna!

Pustíte si dokazati da gre za pepel vaše živali!

Ni dovolj, da se vam to zgolj ustno zagotovi, ni dovolj, da se

vam reče, da je upepelitev stvar zaupanja! Upepelitev je dostojno zasebno, čisto in pietetno slovo in vi kot lastniki imate vso pravico, da se vam jamči in dokaže, da gre za posmrtné ostanke vaše živali.

V Cremoni se pomena zaupanja dobro zavedamo, zato vam zagotovimo, da že od vsega začetka z vašim ljubljénčkom vselej ravnamo dostojno in spoštljivo!

Kot prvi v Evropi imamo posebno vozilo prav za namene pogrebne dejavnosti za male živali. Kot eni redkih smo skupaj z našim partnerjem uvedli 100% sistem sledljivosti živali pri upepeljevanjem postopku.

Lahko rečemo, da smo na področju upepelitev malih živali trenutno vsekakor najvišjem mogočem nivoju! To pa predvsem zato, ker se dobro zavedamo, koliko vam je pomenil vaš ljubljénček, ki nam ga zaupate.

Vaše zaupanje in zadovoljstvo nam veliko pomeni, zato poskrbimo, da je vaše slovo od najboljšega prijatelja transparentno in spokojno. Samo enkrat imate namreč možnost izbire, kako se boste poslovili od svojega življenjskega sopotnika na štirih tačkah in pri podjetju Cremona vam nudimo najbolj dostojno slovo od vašega prijatelja.

Cremona

Promocijsko sporočilo

CREMONA
Dostojno slovo dobremu prijatelju

Krematorij za male živali

070/268-696 ☎ www.cremona.si

- ☎ Prevozi
- ☎ Upepelitve
- ☎ Draguljni pogreb
- ☎ Žare
- ☎ Svetovanje

**Podjetje Cremona
nudi članom kluba
10% popust.**

KO SE VAŠ PES VČLANI MED SENIORJE

Ker se tudi pri živalih podaljšuje življenjska doba, je večji tudi odstotek tako imenovanih seniorjev tudi v populaciji psov. Pri starejših psih, med katere štejemo pse stare 7 let ali več, v organizmu že prihaja do določenih sprememb.

Staranje možganov pri psih je pojav, ki je posledica sprememb v strukturi kot presnovi možganov oziroma njihovih osnovnih gradnikov - možganskih celic. S staranjem možgani počasi pričnejo izgubljati sposobnost presnavljanja glukoze, ki služi kot primaren vir energije možganskim celicam. Posledično zaradi primanjčevanja energije prihaja do odmiranja možganskih celic in nepravilnega delovanja celotnega organa. Temu lahko sledijo tudi spremembe v vedenju, ki se sicer navadno pojavljajo pri zelo starih psih, vendar je izbor pravilne prehrane lahko ključnega pomena pri zakasnjevanju pojava teh znakov.

Glukoza ni edini vir energije, ki ga možganske celice porabljajo za svoje delovanje. Odličen alternativni vir energije predstavljajo srednjeveržni trigliceridi. Zato so pri Purini Pro Plan patentirali posebno ANTIAGE® formulo. Hrani za starejše pse so dodali srednjeveržne trigliceride. Ti oskrbujejo možgane s potrebno energijo za delovanje in pomagajo pri upočasnevanju pojava staranja možganov in posledic, ki jih prinaša. Hrana Pro Plan Senior Original s piščancem je tako edina hrana, ki dokazano izboljša delovanje možganov pri starejših psih. Njena formula je edinstvena in s strani Purine Pro Plan tudi patentirana.

Za občutljive pse, ki kažejo znake intolerance na hrano pa je na voljo hrana Pro Plan Sensitive z lososom in rižem, ki pa ne vsebuje dodanih srednjeveržnih trigliceridov. Ti so namreč zaradi svoje kemijske sestave lahko potencialno alergeni, zato jih hrana za občutljive pse ne vsebuje. Vsebuje samo en vir živalskih beljakovin in ima dodane omega-3 maščobne kisline, ki pomagajo pri umirjanju znakov na koži, ki so posledica preobčutljivosti na hrano.

Zaradi upočasnjene presnove imajo starejši psi tudi nekoliko povečano potrebo po vnašanju antioksidantov v telo, saj v njihovem telesu nastaja vse več prostih radikalov, ki škodujejo celicam. Briketi Pro Plan Senior Original in Pro Plan Senior Sensitive vsebujejo zato dodana vitamina E in C, ki posedujeta izredno močno antioksidantno delovanje in s tem krepita tudi imunski sistem.

Hrana starejših psov mora vsebovati tudi kakovosten in lahko prebavljiv vir beljakovin. Čeprav se starejše živali manj gibljejo in so zato bolj nagnjene k pridobivanju telesne maščobe, mora hrana vsebovati optimalno razmerje med beljakovinami in dnevnim energijskim vnosom. Vnos beljakovin pri starejših živalih ne sme biti zmanjšan, saj telo potrebuje beljakovine, da tkiva ohranjajo svojo strukturo. Vendar pa naj hrana vsebuje prilagojeno energetske vrednosti, na račun zmanjšanih maščob. Nalaganje telesnih oblog namreč predstavlja nevarnost za sklepe, saj so ti s povečevanjem telesne mase bolj obremenjeni.

*Ines Čepin, dr. vet. med
BTL marketing d.o.o.*

MOJ BERNI – glasilo Slovenskega kluba za bernske planšarske pse, št. 1/2013. Izdajatelj: SKBPP, Predole 23, 1290 Grosuplje. Glasilo izhaja tri do štirikrat letno, namenjeno je članom kluba in je brezplačno. Vsakokratna naklada je prilagojena trenutnemu članstvu. Besedila niso lektorirana!

Urednica: Nina Barlič

Člani uredniškega odbora: Mojca Sajovic, Barbara Šolc, Zoran Borovšak

Priprava in tisk: Amset d.o.o., Grosuplje